Ner 271.

PONIEDZIAŁEK.

KRAKOW

DNIA 7 LISTOPADA 1831 r.

Goniec wychodzi codziennie oprócz świąt uroczystych o godzinie 8 rano regularnie, w Drukarni St. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA:
Kwartalna . . . . zlp: 10.
Miesięczna . . . . . --- 4.
Numer pojedynczy . gr: 10.

Goniec Krakowski,

DZIENNIK POLITYCZNY, HISTORYCZNY I LITERACKI

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porównania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień godzina	Barometr na 0°	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
7	27 3. 439	† 2. 4	--2,8	zachodni średni	pochmurno	
5. 12	„ 3. 610	† 5. 0	- 3,0	połud. za. mocny	„ „	deszcz
8	„ 3. 039	† 4. 4	--6,2	zachodni średni	„ „	„
9	„ 3. 888	† 2. 6	--2,5	„ „ słaby	„ „	„

Część Nieurzędowa.

PETERSBURG (*28 Października.*)

Na przedstawienie główno dowodzącego I. armią, oparte na doniesieniu byłego tymczasowego wojennego gubernatora wileńskiego i grodzińskiego jenerała adjutanta Chrapowickiego, o obywatelu gubernii wileńskiey Szwoynickim, niemającym żadney rangi; który, w czasie wybuchłego buntu, odebrawszy broń od swych włościan, oddał ją woyskowey zwierzchności, sam zaś przyłączył się do woyska naszego jako prosty ochotnik i wspólnie z niem działał przeciw powstańcom, narażając się na jawne niebezpieczeństwo; Cesarz Imć, ze względu na tak szczególną gorliwość Szwoynickiego, nayłaskawiey mianować go raczył radzcą honorowym. —

— Dymissyonowany porucznik wołyńskiego pułku ułanów Wincenty Petryński okazał się winnym złamania przysięgi na wierność, wydalenia się z pod dozoru policyi, w którym zostawał jako podeyrzany o udział w warszawskim buncie, dobrowolnego przyłączenia się do zgrai powstańców, zgromadzoney w gubernii wołyńskiey przez obywatela Wiercińskiego, w celu przeprawienia się przez granice Austryi i przyłączenia się tam do oddziału polskiego pod wodzą powstańca Dwernickiego, ażeby działać przeciw Rossyi, i nakoniec napadu na stanowisko straży pogranicznej, gdzie został schwytany, i po oddaniu pod Sąd, sam się do tego wszystkiego przyznał. Główno dowodzą-

cy 1. armią dał zdanie: Petryńskiego, za wymienione zbrodnie, pozbawić rang i szlachectwa i zesłać do Syberyi na osadę; Cesarz Imć, 27 Sierpnia r. b. raczył zatwierdzić takowy wyrok.

— Stosownie do naywyższego ukazu z d. 21 Grudnia 1831 r. nałożone zostały areszta: w wołyńskiey gubernii, 27 Sierpnia na 171 męskich dusz niedzielnego majątku Michała Czaykowskiego, i siostr jego Maryi Różyckiey, Katarzyny Sosnickiey i Aloizy Czaykowskiey, czyniącego dochodu rocznego 1318 r. 80 kr. sr. w takiey części, jaka przypada na tegoż Michała Czaykowskiego, z powodu połączenia się jego z powstańcami; na 198 dusz Jana Omiecińskiego, czyniących dochodu rocznego 995 r. 10 k. sr. i ziemie zostające pod zastawą czyniące dochodu 95 r. 50 kr. sr. i 25 Sierpnia, na 280 dusz Wincentego Zagurskiego, czyniących rocznego dochodu 1350 r. sr. z tegoż powodu, W obwodzie białostockim, 29 Maja: na dom drewniany z placem w mieście Suchowolu kupca Raygrodzkiego, za znaydowanie się jego w królestwie Polskiem; 10 Czerwca na dwa drewniane domy z placami w mieście Bielsku mieszczan Łastowskiego, i Szyszkiewicza, z powodu znaydowania się ich w królestwie Polskiem; 4 Sierpnia 289 dusz Macieja Starzyńskiego, na 72 dusz Józefa Starzyńskiego, na 1457 dusz hr. Józefa Ossolińskiego; na 79 dusz Antoniego Ludwika Kruszewskiego; i na 45 dusz Ferdynanda, Karola, Alexandra, Władysława i Albertyny Węgierskich, z tegoż powodu.

Amsterdam (*25 Października.*)

Rozchodzące się wieści, że nasz Rząd nieprzyjmie 24 artykułów konferencyi londyńskiey i z tąd wzmagająca się obawa, że kroki nieprzyjacielskie mogą bydź na nowo rozpoczęte, miały wczoray bardzo szkodliwy wpływ na stan papierów i prawie wszystkie nieco spadły. (*List handlowy z Amszterdamu do Berlina pod d.* 24 *pisany donosi*, *że wprawdzie król Niderlandzki wzbrania się przyjąć postanowień londyńskich*, *atoli zawieszenia broni z dniem* 25 *b. m. wypowiadać niechce*, *albowiem niejest w widokach JKMci rozpoczynać kroki nieprzyjacielskie*, *wyjąwszy gdyby przeciwna strona sama do tego dała powód.*)

Bruxella (*25 Października.*)

Sami niejesteśmy w stanie odgadnąć obecnego naszego położenia; tak dalece wypadki niezgadzają się z pogłoskami. — Miasta nasze ogłoszone są za będące w stanie oblężenia, i woysko stoi na granicach w pogotowiu do bitwy, a przecież mówią o pokoju. Zapewniają że król nasz wyjeżdża dziś do woyska. Nadeszła tu sztaffeta, że cała armija hollenderska na granicach stojąca, jest w poruszeniu.

Paryż (*24 Października.*)

Tego roczny budżet przez izbę deputowanych uchwalony, wynosi 1,304,379702 franków dochodu, a 1,172,192,435 wydatków. — Wydatki ministerstwa woyny policzone są na summę 373,123,000; to jest: na centralną administracyą departamentu wojennego, (włącznie 112,000 fr: pensyi ministra) 1,542,000 franków, na pensye marszałków, jenerałów i officerów sztabu głównego jako też na intendenturę 17,360,000 fran. na żandarmeryą 19,326,000, na żołd i utrzymanie woyska 237,237,000 fr.; na remonty dla kawaleryi 9,022,000, na zbrojownie, fabryki broni, ludwisarnie i kupno prochu 52,206,000, na szkoły woyskowe 1,722,000.

Od dnia 1 sierpnia 1830, do 30 czerwca 1831; a przeto w ciągu 11 miesięcy, wydał Rząd na uzbrojenie gwardyj narodowych Francyi, 860,151 karabinów, 2878 par pisto-

letów, 216,038 pałaszów, 2073 lanc i 500 dział.

LONDYN (21 *Października.*)

Król napisał własnoręczny list do margrabiego Londonderry, ubolewający nad dzikiém obłyściem się z nim ludu.—Rozjątrzenie w kraju na biskupów, którzy głosowali przeciw bilowi reformy, jest trudne do opisania. Wielu z nich w portretach spaliło rozhukane pospólstwo.

O pamiętnem posiedzeniu izby wyższey, na którem odrzucono bil o reformie, dzienniki nasze dodatkowe jeszcze przytaczają szczegóły. Tak powiadają, że mowa hr. Grey a mianowicie zakończenie teyże sprawiło mocne wrażenie na zgromadzonych, a nawet i na członkach opozycyi. Xiąże Wellington, wołaniem *»słuchaycie! słuchaycie!»* dał poznać iż się zgadza gdy hr. Grey oświadczył; iż niestarał się nigdy sposobami nieprzyzwoitemi o urzędy. Obraz szczęśliwego pożycia na łonie rodziny jaki hr. skreślił, wzniecil powszechne rozrzewnienie, a gdy zakończył mowę, nadzwyczayne poklaski, tupanie nogami były tak powszechne, iż nawet z ławek oppozycyi wzniosł się tuman kurzu. Lady Jersey nieprzychylna reformie, która podczas dyskussyi o bilu nieopuściła żadnego posiedzenia, niemogąc ostatniego wieczora dostać lepszego mieysca,— znaydowała się ze stenografami dzienników w jedney loży. »Chociaż toriska i antyreformistka, powiedział o niey jeden z lordów, zdaje się jednakże sprzyjać wolności druku.

Naczelny wódz woyska lord Hill, jak słychać na uczynione mu ze strony dostoyney osoby oświadczenie, wcale nie głosował; inaczey równie jak lord Howe byłby wotował przeciwko bilowi. Wielu członków izby niższey i wyższey zachorowało z przyczyny wysilających posiedzeń, które trwały przez noc całą. Trudno byłoby pojąć jak mianowicie mówca niższey izby, który zawsze jest na swojem mieyscu wytrzymać może, gdyby niewiedziano, że nayumiarkowańsze życie, czyni go sposobnym do takich wysileń.

— Większość izby wyższey podług twierdzenia niektórych gazet, dla uniknienia mianowania nowych parów, gotowa jest do wielkich koncessyi przez co nowy bil co do głównych zasad opierający się na podstawie bilu przez Lorda John Russel projektowanego, znayduje łatwieyszy przystęp. Xiąże Cumberland i lord Wharncliffe, mieli już pod tym względem długie rozmowy z Xiążętami Sussex i Richmond tudzież z margrabiem Landsdowne. Obawa rozruchów może się naywięcey przyczynia do tego. Rząd posiada pewne środki do naprowadzenia lordów torysów na inne myśli; a tem jest, odjęcie im i ich krewnym wszelkich dochodów i urzędów jako lordów namiestników hrabstw i t. d. zniesienie pensyi i poborów ich rodzin, tudzież ominienie wszelkich miasteczek wyłączonych przy nowem zwołaniu wyborów parlamentowych.

Dziennik *Courier* donosi jakoby o pocieszającém postrzeżeniu, iż wszyscy katoliccy parowie, z wyjątkiem lorda Arundel, a w izbie niższey wszyscy członkowie katolicy z wyjątkiem Sir Th. Constable, głosowali za bilem reformy. Gdyby, dodaje wspomniony dziennik, katolicy byli się dali uwodzić własnemi korzyściami; toby się byli opierali bilowi, lecz byli powodowani natchnieniem honoru miłości oyczyzny i miłości chrześciańskiey ku protestantskim swym braciom, kiedy ci doznali oporu naczelników swojego wyznania. Dziennik ten zbija tak-

że pogłoskę, o wyjściu lorda Palmerston z ministeryum.

— Dowiadujemy się w tey chwili (dnia 14 wieczorem) że ministrowie zmienili swóy zamiar względem odroczenia parlamentu, i że na ostatniey radzie gabinetowey, postanowiono: iż prorogacya nastąpi dopiero po przeyściu kilku ważnych bilów, będących dotychczas pod dyskussyą. Bydź więc może, iż zgromadzenie parlamentu, potrwa jeszcze przez dni 14. Mniemają, iż odroczenie nie potrwa nad 6 tygodni, a wtenczas reforma będzie znowu naprzód wzięta pod rozwagę. Liczba nowo mianować się mających parów, dotychczas nie jest oznaczona, i będzie zawisła od tego, ilu parów zmieni dotychczasową swoją opinią i przeydzie na stronę ministerium; już tak podobno uczyniło kilku, którym stan opinii publiczney nie był wiadomy, Dzisieysze rozprawy izby wyższey były mało zaymujące. W izbie niższey, podanie dwóch petycyj mieszkańców obojey Kanady, mianowicie względem niedostatecznego nauczenia młodzieży i zaniedbania fabryk, stało się powodem żwawey dyskussyi.

(Inne wiadomości zagraniczne z wczorayszy poczty nic ważnego niezawierają.)

Rozmaitości.

— Z Francyi do Belgii znowu przywieziono wiele broni.

— Większa część gazet Paryzkich twierdzi, że wznowi się woyna między Hollandyą a Belgją.

— Pomnaża się liczba parów francuzkich podpisujących protestacyą przeciw uchwale izby deputowanych, znoszącey dziedziczność parów.

— Znowu mówią w Paryżu że zwłoki Napoleona będą do tey stolicy przywiezione z wyspy Stey Heleny.

— W Grecyi mają być sądzeni sprawcy ostatnich rozruchów.

— Niektórzy biskupi niemieccy z powodu cholery, dozwolili niezachowywać postu; jeśli lekarze uznają to za potrzebne,

— Wspól-rejent Elektorstwa Hesko-Kasselskiego, postanowił iż raz w tygodniu każdemu z obywateli da posłuchanie.

— W Szwaycaryi ma się odbyć powszechna narada przez pełnomocników wszystkich kantonów, aby przyśpieszyć pożądaną w tem kraju spokoyność.

Kto chce widzieć piękne murzynki, niech się uda do Rio Janeiro. Tutay uyrzy ich mnóstwo w kwiecie wieku, z nayprzepyszniey-szą budową ciała; czarne jak noc ale w śnieżyste poprzybierane muśliny; wełniasty włos czerwone pokrywają turbaniki; oczy iskrzą się jak gwiazdki, usta uśmiechają się, jak rozwijający się pączek róży. Zęby białość pereł i połysk ich przewyższają. Tutay one na wolnych mieyscach zapraszają do kupna kwiatów lub owoców, lub przy brzęku Marymby, którą porusza jedna z nich, tańczą z niewypowiedzianym powabem, narodowy Taddo. Spiewają dowcipne piosnki, a nie jedynę zwrótkę tychże dopiero w śpiewie uklecą; lecz jakkolwiek ona wypadnie, z ich pięknych ust jak naywytwornjeysza arja, przemawia do słuchacza.

— Głównemi sprawcami ostatnich zaburzeń w Grecyi są; Miaulis, Kondorjoti, Grizjoti, Orlando, Bulgari, Maurokordato, Farmakidi i Marjoti.
